

Маргіт Сельська

Прошу уявити собі старий, закуренний, давно не відновлюваний льокаль у серці Львова; ресторан на межі шиночку і приватної гостинниці, де можна переночувати до ранку, заснувши на столі. Там що-суботи збирається мистецька „братія“ під проводом малярів: — танцюють, суперечаються за мистецтво, оповідають останні анек-

дотичніше, єдине з екзотичною барвою, довкола цієї природної, гарної жінки. Минули ті часи, коли малярка мусіла мати розкуйовдане волосся, бодай трохи ексцентричності. Навіть розмова з М. Сельською про її працю має всі прикмети зрівноваженої безпосередності.

— Як Ви, Пані, можете пояснити собі вибір сюжету, заки сідаєте малювати образ?

— Всі ми, що перейшли ріжні щаблі фахової школи мусіли довгий час розв'язувати ріжні технічні питання у своїй праці. Тема це тільки претекст, щоб створити якусь малярську концепцію — сама для себе вона не має ніякого значіння. Наприклад у школі Леже в Парижі, наш учитель-мистець ніколи не ставив перед нами самого моделю, як це буває в інших мистецьких школах.

Довкола моделю завжди було повно всяких предметів — табуретів, драперій, горшків, ззаду на тлі була ціла низка барвистих клаптиків так, немов би вже це все становило суцільну композицію. Лежерові ніколи не йшло про те, щоб це скопіювати; прикладав він велику вагу до інвенції своїх учнів і не мав нічого проти того, коли на подотні учня побачив нові вигадані подробиці. Не дивувало його це, нав-

що Ви сказали про „тему“. Вживаючи професійної термінології часто затемнюємо це питання для публики, яка має свої улюблені „теми“. Чи не відчуваєте Ви часом, що тема і для артиста не завжди байдужа...?

— Мала я теж таку добу праці, коли вибір теми був для мене важний як щось, що поза малярською сторін-

М. Сельська.

Мертва природа.

доти. Одного такого вечора двох панків, що зайшли туди з вулиці і вже добре випили, розсілись як у себе дома і пошукали собі зачіпки з малярями. Коли „зайшлий“ нахаба починав щораз настирливіше „приставати“, одна молода дама підійшла до його століка і сказала енергійним голосом:

— Чи ви підете геть, чи ні?

Як там скінчилась така сцена — байдуже. Ми звернули на неї увагу з огляду на контраст між ніжною, дуже жіночою постаттю і сміливим жестом, що розворушив мужчин.

Хто побачив би Маргіт Сельську на якомунебудь іншому тлі — не пізнав би її. Ось вона в себе дома. Обстановка кімнати нічим не нагадує малярську богему. Найзразковіший лад достроений до суворої простоти модерних меблів. Входячи сюди — ви приємно збентежені, немовби помилились. Не шукайте теж друкарської помилки в імені „Маргіт“. Воно — найав-

М. Сельська.

Карузеля.

паки був задоволений таким підходом.

Щоб краще пояснити свою думку, артистка приносить із свого „складу“ (кухня!) цілу скірту образів, розкладає їх на підлозі і каже:

— Ось тут маєте поодинокі етапи мого розвитку. Кожний з них відповідає іншій малярській концепції, іншому підходові...

Справді важко пізнати ту саму руку на образі складеному із брил, що відтворюють людську постать і на тих інших, де обриси людського тіла заокруглені мягкою лінією. Сиджу і думаю над тим, якби цікаво було вчити молодих авторів писати раз стилем Марка Вовчка то знову Нечуя-Левицького і Коцюбинського, а може навіть за прикладом малярів, що вчать на чужинних архитворах — за зразком Дікенса або Бальзака.

— Вибачте, що вернусь іще до того,

М. Сельська.

Марія.

кою твору може показувати моє „я“, моє зацікавлення тим чи іншим. Хотіла я тільки підкреслити, що тема була для мене претекстом, дарма, що не завжди вдавалось мені намалювати образ так, аби „тема“, як кажемо професійно: не занадто „вилазила“ з образу.

— Можна б мати вражіння із самих Ваших слів, коли відорвати їх від Вашої особи, що малює занадто свідомо, занадто професійно. А проте Ваша вражливність поправляє це вражіння. Погодितесь, що не треба занадто добре знати, що треба робити, бо тоді це шкідить артистові...?

— Нема ніякого сумніву. Ріжниця між теперішньою працею і минулою лежить у тому, що на давні праці можна дивитись як на речі чужі, хоч із сентиментом. Зате можна їх як слід оцінити... Тоді, коли малюємо — працюємо більше інстинктивно...

— Чи виставляєте де тепер?

Щороку беру участь бодай у двох виставах, здебільша професійних Союзів.

— Працюєте і в зимі?

— Жду ввесь час снігу, щоб їздити на лещетах і мати змогу у вільних хвилинках — малювати! м. р.

ВОЛОДИМИР
ГАВРИЛЮК

СОЛЮ ВТИШІ

поезії

ЦІНА 0.80 ЗОЛ.
Порто 0.15 „

ЗАМОВЛЯТИ:
„НАЗУСТРІЧ“

ЛЬВІВ, РИНОК 10.
І В КНИГАРНЯХ